

PROLÓG

Upozorňujeme, že nasledujúce zábery nie sú vhodné pre deti a slabšie povahy!

„Nachádzame sa na mieste nehody. Záchranári s pomocou hasičov vyťahujú vodičov a spolujazdcov zo zdemolovaných vozidiel. Bohužiaľ, už v dvoch prípadoch museli konštatovať smrť. V jednom išlo dokonca o dvojročné dieťa.“

„Vieme podrobnosti o príčine hromadnej autonehody? Spomínal sa spadnutý billboard...“

„Je to ako hovoríš, Simona. Modrá kobia nabúrara do veľkého reklamného pútača, ktorý spadol a vyvolal reťazovú reakciu na vozovke. Zrazilo sa okolo dvadsať áut. Kobia bola starší ročník, ešte bez plne automatického pilota, preto sa uvažuje najmä o chybe vodiča alebo o náhlej príhode, napríklad srdcový infarkt.“

„Takže sa vylúčilo zlyhanie navigačného systému?“

„Hovorca dopravného podniku už vydal vyhlásenie, že systém diagnostikovali a môžu jednoznačne vylúčiť jeho poruchu. Na vine je ľudský faktor.“

„Je to smutná udalosť a ponúka sa otázka, koľko ľudí ešte zbytočne zomrie, kým si uvedomíme, že len plná automatizácia dopravy a zákaz samostatného šoférovanía zaručia stopercentnú bezpečnosť cestovania.“

„Vyhasnuté životy už nikto nevráti. Ostáva nám len dúfať, že ľudia budú viac dôverovať technológiám než svojim skúsenostiam a schopnostiam. Odovzdávam slovo do štúdia.“

3.

Speeder jazdil po neónovo vysvietených uliciach Västerortu, pomedzi futurické budovy, ktoré pôsobili v tmavej metelici až nadpozemským dojmom. Futurika, relatívne nový architektonický smer, ktorý v severských krajinách dominoval vyše tri desaťročia, vznikol pôvodne v strednej Európe v prvej polovici dvadsiateho prvého storočia. Kombinácia neogotiky a neofuturizmu najprv príliš nezaujala a na istý čas upadla do zabudnutia. Počas veľkých zmien, keď sa remodernizovali infraštruktúry miest nielen vo Švédsku, ale aj v ďalších škandinávskych krajinách, sa po siahodlhých diskusiách a referendách rozhodlo o využití staronovej idey. Ulice miest v krátkom čase zaplnili nové domy s nádychom novosti a tajomna, ktoré sa rýchlo stali novým symbolom Švédska. Staré budovy, okrem historických, boli upravené. Čím viac rokov prešlo od prestavby, tým menej bolo hlasov volajúcich po pôvodnom duchu veľkomesta.

Leif okolie nevnímal. Od nehody, keď sa na okruhu zrazilo dvadsať áut, pociťoval v aute stres a radšej sledoval cestu.

Opustil Vällingby a zamieril k Stjärnoru. Veľkolepá stavba, ktorú vybudovali počas remodernizácie, spájala centrum mesta s prakticky všetkými časťami Štokholmu. Nadzemné trate, po ktorých mohli jazdiť speedre, pretkávali veľkomesto ako pavučina. Preplnené ulice si už dávno vyžadovali riešenie problému v doprave. Vytvorenie Škandinávskej federácie so Štokholmom ako hlavným mestom umožnilo vedeniu mesta zabiť dve muchy jednou ranou. Udalosť patrične oslávili vytvorením architektonického diela, ktoré na svete nemalo obdobu, a zároveň celé mesto zremodernizovali, vrátane dopravnej infraštruktúry. Futurické krivky pripomínali staré predstavy o ďalekej budúcnosti, keď všetky vozidlá mali jazdiť vo vzduchu, mimo ulíc. Architekti v podstate čerpali z týchto nápadov. Pri pohľade

zhora trate vytvárali obrazy hviezd. Preto stavba dostala názov Stjärnor – Hviezda.

Leif na chvíľu prestal sledovať navigáciu a pozrel sa na vysvietené mesto. V metelici vyzeralo ozaj pochmúrne. Tmavé mrakodrapy mizli v hustých mračnách, na uliciach sa vytvárali snehové prikrývky. Je šťastie, že Stjärnor má zabudovanú vyhrievaciu jednotku, inak by bol celý mesiac neprejazdný, pomyslel si Leif.

Odtrhol zrak od mesta a pozrel sa doprava na zamrznuté morské vlny, za ktorými sa črtal ostrov Kårsön. Pre hustý sneh videl iba nejasne svetiace vzdialené budovy.

Vedľa palubného počítača mal dve holografické fotografie. Jedna bola z Vianoc pred štyrmi rokmi. Štvorročná Nina stískala v rukách plyšového konika, Alice sa kvôli niečomu mračila a Ria s Leifom ich pozorovali z gauča. Na druhej fotografii bola Leifova mama. Záber pochádzal z jeho rodného Innsbrucku, z kaviarne neďaleko Helblinghausu.

„Zapnúť hudbu!“ prikázal počítaču. „Náhodné prehrávanie!“

Neorocková muzika vyplnila ticho na Stjärnore. Leif sa ešte raz narychlo pozrel z okna a potom sa sústredil na cestu.

V priebehu dvadsiatich minút speeder vchádzal na pozemok Európskeho centra pre letectvo a kozmonautiku na ostrove Lidingö. Zaparkoval v podzemnej garáži a výtahom sa odviezol na trináste poschodie, kde sídlil Úrad medzinárodného vyšetrovania a kontroly.

Dvere sekretariátu sa otvorili a Leif vošiel.

„Ahoj, Francý. Rád ťa vidím,“ kývol na sekretárku.

Tá si prešla prstami po krátkych čiernych vlasoch ako človek, ktorý premýšľa, čo múdreho povedať. „Pravdupovediac, ja by som radšej uvítala Annu, kamarátku, ktorú som nevidela asi tri roky a s ktorou som sa mala stretnúť pred dvoma hodinami,“ vzdychla si a vystrúhala grimasu, ktorá vravela: Prepáč, ale je to tak.

Leif súhlasne prikývol a sadol si do kresla. Zahľadel sa na Francý a potom prešiel pohľadom na jej červený hrnček, ktorý mohol obsahovať iba jedinú vec.

„Ak odo mňa chceš, aby som ti doniesla kávu, tak po tebe hodím nožom.“

„Máš nôž?“

„Mladá a krásna žena musí byť v dnešných časoch pripravená na všetko.“

„Mladá a krásna...“ zopakoval a začal nasilu kašľať.

„Hej! To od teba nie je pekné!“ zasmiala sa.

Zlá nálada ustúpila. Leif bol kolega, s ktorým sa dalo trochu zažartovať a ktorý človeka aspoň na chvíľu zbavil ťažkých myšlienok. Za tie roky, počas ktorých spolupracovali, si vytvorili vlastný interný humor, ktorému rozumeli aj bez slov.

„Nevieš, o čo ide?“ opýtal sa jej.

„Neviem. Ale mám pocit, že nás čakajú nadčasy.“ Francý vstala, odbehla do kuchynky a vrátila sa s hrnčekom kávy. „Aby si nepovedal, že ťa nechám zomrieť od smädu.“

„Vieš o tom, že káva dehydratuje?“

„Tak ju mám vyliat? Rovno na tvoju hlavu?“

„Môžeš ju tu nechať. Ďakujem.“

Francý položila hrnček.

Keď bola v dostatočnej vzdialenosti, dodal: „Len dúfam, že je v nej aj mlieko.“

Sekretárka urobila rukou pohyb, akoby po ňom hádzala imaginárny nôž, a sadla si.

Odpil si a dúšok tmavej tekutiny mu skĺzol rovno do žalúdka. Mal pocit, že sa mu prebudili zmysly. Toto potreboval. „Kde je riaditeľ?“ opýtal sa.

„Spomínal, že je na stretnutí s predsedom eurokomisie pre kozmonautiku a mimoplanetárne aktivity. Má také čudné meno, nikdy si ho neviem zapamätať. Tucklhasen, Tuckhalsen... na, tu máš to mlieko, aby si nepovedal, že som zlá sekretárka.“

„Ďakujem,“ Leif si od nej vzal malú keramickú fľašku. „Volá sa Trucklehardsen.“

„Jasné!“ Francý si capla po čele. „Trucklehardsen! Ako mohli zvoliť niekoho s takým menom? Nikomu nehovor, že sekretárka riaditeľa nepozná meno eurokomisára.“ Zachichotala sa a sadla si naspäť do kresla.

„Ako sa máš, Francý?“ zmenil tému.

Prestala sa usmievať. „Mohlo by byť aj lepšie.“

„To poznám,“ vzdychol si a znova odpil z kávy.

„Bol si dnes s dievčatami?“ opýtala sa. Chcela hovoriť o niečom inom, nie o sebe.

„Bol. Cez deň nebolo tak hnusne. Zašli sme do múzea, k prístavu. Jednoducho, mali sme sa úžasne. Keby sa dalo, bol by som s nimi každý deň, Francý.“

„Nedobrá doba, v ktorej žijeme. Nedobrá! Všetok ten pokrok a vývoj, je to prírychle. Nezdá sa ti?“

Leif súhlasne mlčal.

„Nie sme schopní to spracovávať. Stále len peniaze, práca a kariérny rast. Áno, bolo to aj v minulosti, ale teraz to nabralo ozrutné rozmery. Už nežijeme, len sa ženieme za životom. Nie je to choré?“

„Nie je to dobre vymyslené, máš pravdu!“ Zaváhal. Má sa opýtať aj na tú záležitosť, o ktorej sa s ňou naposledy rozprával? Bol to dosť otvorený rozhovor, snáď by mohol... „Ako to ide s Danielom?“ opýtal sa nakoniec a sledoval, ako zareaguje.

„Veď vieš, je to ťažké.“ Neudržala to v sebe a z oka sa jej vykotúlala slza. „Nevyšlo to, Leif. Nemôže byť doma.“

„Doriti!“ Neveriacky pokrútil hlavou. „Mrzí ma to.“

Sekretárka vytiahla papierovú vreckovku a vyfúkala si nos. „Má len tridsaťtri rokov! Tridsaťtri, Leif! Nevie, čo mám teraz robiť. Nemôžem... nemôžem dať výpoveď a ísť sa o neho starať. Bez peňazí nemá šancu. Ja už neviem...“

Leif vstal a podišiel k nej. Objal ju a nechal, nech sa vypláče. Očividne to v sebe dlho dusila a nemala nikoho, komu by sa mohla vyzroprávať. Bolo mu jej veľmi ľúto. Daniela poznal, videl ho niekoľkokrát na pracovných večierkoch. Skvelý chlapík sršiaci energiou, milujúci manžel. Pracoval ako ekonóm pre medzinárodnú firmu. Bývali noci, keď sa z práce nevracal domov. Francý sa na druhý deň zvykla posťažovať kolegom. Vedela, jej muž mal povinnosti, no aj tak bola nahnevaná. Po dva a pol roku manželstva sa jedného dňa vrátila domov neskoro večer. Najprv si myslela, že Daniel je opäť v práci, no potom ho našla. Ležal v obývačke na zemi, celý vytočený doprava. Z poklesnutého kútika úst mu po líci tiekli sliny, pravú ruku mal zohnutú a nohu vystretú. Lekári povedali, že musel takto ležať niekoľko hodín. Na úpravu neurologického deficitu už bolo neskoro. Vraj to súviselo s vrodenou trombofiliou, či ako to vtedy lekári nazvali. Francý chcela vedieť, čo má robiť. Odvetili jej, že Daniel potrebuje osobnú opateru, niekoho, kto ho bude kŕmiť, polohovať, niekoho, kto ho bude umývať. V nemocnici boli naozaj milí, dookola jej trpezlivo vysvetľovali, čo sa stalo. Že jediná cesta je fyzioterapia a opatera. Chcela, aby skúsili niečo nové – implantáciu kmeňových buniek alebo nanotechnológie. Lenže poisťovne nesúhlasili. Odvolávali sa na vrodenú mutáciu a množstvo ďalších vecí. Vlastne jej povedali, že možnosti síce existujú, ale Daniel má smolu.

Vyhľadala ošetrovateľské stredisko, ktoré by Daniela prijalo, vybavila

papiere a dohodla sa s vedením na návštevách aj v nočných hodinách, keď mala voľno. Francý len musela podpísať zmluvu, v ktorej stálo, že Daniel bude odteraz dvadsať kilometrov od ich domova.

„Ďakujem, Leif,“ ozvala sa napokon. „Veľmi ti ďakujem. A prepáč!“

„V poriadku. To je úplne normálne, nemáš sa prečo ospravedlňovať. Počkaj, idem ešte po vreckovky.“

Odbehol do malej kúpeľne a priniesol jej odtiaľ balíček. Francý si poutierala oči a rozmazanú špirálu.

„K tomu všetkému ešte tie hrozné veci, ktoré sa teraz dejú vo svete. Keby vo svete! Tu v Európe! Ja sa naozaj bojím, že vypukne vojna,“ dodala potichu.

„Nemysli na to,“ chlácholil ju. „Nič s tým nespravíme.“

„No ale, už by mohol prísť,“ nahnevane zmenila tému. „Komisár, nekomisár, nebudeme tu čakať celú noc! No nie?“

Leif prikývol a dopil vychladnutú kávu. Vzal si noviny a začal sa preklikávať medzi článkami. Kedysi by bol držal v rukách papier. Obyčajný papier! Nedokázal si predstaviť, aké to muselo byť plytvanie. Denne desiatky tisíc výtlačkov, ktoré po pár hodinách neboli aktuálne. Dnes sa kupovali noviny len v elektronickej forme. Každých päť minút sa aktualizovali články všetkých predplatených denníkov a magazínov. Namiesto papiera sa používala tenká desať a polpalcová čítačka, ktorá bola neustále online a z bočnej strany zobrazovala holografický obraz s článkami. Obraz sa dal rozkliknúť do 3D zobrazenia a naraz bolo možné okolo seba rozložiť až dvadsať článkov. Človek potom vyzeral, akoby okolo neho levitovalo niekoľko obrazoviek. Niektoré noviny umožňovali pohľad z prvej osoby, teda pohľad na video z druhého konca sveta, ako keby bol čitateľ priamo na mieste udalosti. Videá a pohybujúce sa fotky, ktoré zachytávali niekoľko sekúnd z udalostí, boli samozrejmom súčasťou správ. Zatiaľ sa ovládali iba manuálne, novšie modely mali možnosť inštalácie programu, ktorý pripomínal humanoidný domáci softvér. Onedlho sa budeme rozprávať aj s postelou, pomyslel si znechutene Leif.

Ani jeden článok ho nezaujal, no netušil, ako by si vyplnil dlhú chvíľu lepšie. Francý si na druhej čítačke prezerala magazín o móde. Leif prelistoval celé číslo. Keďže nenadabail na nič zaujímavé, spustil nahratie iného časopisu, ktorý bol k dispozícii v rámci elektronickeho predplatenia. Nedostal sa ani po tretiu stranu, keď začul, ako sa otvárajú výťahové dvere.

„Už je tu!“ zhodnotila Francý.

Ktosi zaklopal na dvere sekretariátu. Vedel, že je Francy vo vnútri, no rád takto vtipkoval.

„Kto je tam?“ zakričala Francy s úsmevom.

„No hádaj! Pomôcka: šarmantný muž v najlepších rokoch, ktorý hľadá jednu mladú dámu.“

„Vôbec netuším, kto ste, ale tu nijaká mladá dáma nie je, iba ja!“ zasmiala sa sekretárka.

Riaditeľ sa tiež zasmial a vošiel dovnútra. Bol to chudý päťdesiatnik a dnes mal na sebe drahý tmavomodrý oblek. „Francy, vy si myslíte, že nie som šarmantný?“

„Ach, to ste vy, pán riaditeľ?“ S úsmevom na tvári predstierala prekvapenie. „Nevedela som.“

„Dobrý deň,“ pozdravil Leif. V prítomnosti riaditeľa bol vždy vážny. Momentálne sa cítil, ako keby bol v miestnosti navyše.

„Už skôr dobrý večer,“ odvetil riaditeľ so stále veselou náladou a potriasol si s ním ruku. „A vy dvaja tu čo porábate? Tak sa vám páči v práci, že ani nejdete domov?“ žartoval ďalej.

„To by sme aj my radi vedeli, však, Leif?“

Leif mlčky prikývol. Tváril sa rozpačito. Nevedel sa s riaditeľom prekárať ako Francy, hoci ho poznal dlhšie.

„Tak čo, Leif, pripravený?“

„Vždy pripravený!“ pokúsil sa o ležérny tón.

Riaditeľ si vzdychol. Tentokrát to nehral. „Veď vás tá skautská nálada čoskoro prejde. Poďte obaja do kancelárie!“

Francy pozrela na kolegu, pokrčila plecami a všetci traja vykročili k riaditeľovým dverám. Ich obavy z nadčasov boli stále reálnejšie.